T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/891
KARAR NO : 2020/53
KARAR TR: 27.01.2020

ÖZET : Davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle oluştuğu öne sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacılar: 1-S.Ç.
2-O.Ç.
Vekili : Av. M.S.K.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. K.Ş.

O L A Y: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacıların murisi olan N. Ç.'nin sevk ve idaresindeki 33 … 50 plakalı araç ile seyir halindeyken M. S.'ın sevk ve idaresinde bulunan 23 .. 917 plakalı aracın çarpışması sonucu 07.06.2011 tarihinde Elazığ-Diyarbakır karayolu üzerinde meydana gelen trafik kazasında davacıların murisi olan N.Ç.'nin hayatını kaybetmesi sonucu 37.500,00-TL maddi (destekten yoksun kalma) ve 40.000,00-TL manevi olmak üzere toplam 77.500,00-TL maddi ve manevi tazminatın ödenmesi talebiyle yapılan başvurunun, davalı idare tarafından reddedilmesi üzerine; kaza sonrası tutulan tutanaklarda davalı idarenin kusurlu olduğunun tespit edildiğini ileri sürerek, kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birliktedavalıdan tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ELAZIĞ 1. İDARE MAHKEMESİ: 11.5.2017 gün ve E: 2016/434, K:2017/452 sayı ile, davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun uygulanmasına ilişkin bir tazminat davası olduğu, anılan Kanunun 110. maddesi uyarınca görüm ve çözümünde adli yargı mercilerinin görevli olduğu gerekçesiyle adli yargının görev alanına giren davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş,bu karara karşı davacılar vekili tarafından istinaf isteminde bulunulmuştr.

Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesi: 14.11.2017 gün ve E:2017/2909, K:2017/2604 sayı ile, mahkeme kararı hukuka uygun bulunduğundan, istinaf başvurusunun reddine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kezaynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Elazığ 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 24.1.2019 gün ve E:2017/439, K:2019/25 sayı ile, davaya konu olayın hizmet kusurundan kaynaklanması nedeniyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesi uyarınca idari yargı yerinde tam yargı davası ikame edilmesi gerektiğinden, mahkemelerince hizmet kusuruna dayanılarak davalı idare aleyhine açılmış olan bu davada, HMK 114/1-b ve 115/2 maddeleri gereğince yargı yolu bakımından davanın usulden reddine karar vermiş, bu karara karşı davalı vekili tarafından istinaf isteminde bulunulmuştr.

Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi 30.4.2019 gün ve E:2019/981, K:2019/914 sayı ile, mahkemece, dava dosyasındaki yargılamayı durdurmak suretiyle (2247 sayılı UMK m. 19/1), her iki dosyanın kül halinde yargı yolu uyuşmazlığının çözümlenmesi amacıyla Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kararı beklenilerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmediği gerekçesiyle, davalı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının HMK'nun 353/1-a,4. maddesi uyarınca kaldırılmasına, dosyanın mahkemesine iadesine karar vermiştir.

Elazığ 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 18.6.2019 gün ve E:2019/97, K:2019/228 sayı ile, uyuşmazlığa ilişkin davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. Maddesi uyarınca idari yargı yerinde görülmesi gerektiği anlaşılmakla 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b ve 115 maddeleri gereğince yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar vermiş, bu karara karşı davacılar vekili tarafından istinaf isteminde bulunulmuştr.

Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi 4.11.2019 gün ve E:2019/2367, K:2019/2006 sayı ile, mahkemece bu durumda yargılamayı durdurmak suretiyle işbu dosya ve idare mahkemesi dosyanın birlikte yargı yolu uyuşmazlığının çözümü için Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi, Uyuşmazlık Mahkemesi kararı doğrultusunda işlem yapılması gerekirken Uyuşmazlık Mahkemesi kararı beklenmeden doğrudan davanın usulden reddine karar verilmesi doğru görülmediği gerekçesiyle, davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararının HMK'nun 353/1-a,4. maddesi uyarınca kaldırılmasına kesin olarak karar vermiştir.

ELAZIĞ 1. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 11.12.2019 gün ve E:2019/229 sayı ile, HMK madde

114/1-b ve 115/2 maddesi uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle yargı yolu uyuşmazlığının çözümlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan27.01.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;Asliye Hukuk Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, adli yargı dosyasının Mahkemece, ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle oluştuğu öne sürülen zararın tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacıların yakınlarının aracıyla seyir halindeyken kaza yaptığı, bu kaza neticesinde oluştuğu önesürülen zararın tazmini talebiyle bakılan bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda,2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları

ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu dolayısıyla, Elazığ 1. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan 11.12.2019 gün ve E:2019/229 sayılı başvurunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Elazığ 1. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan 11.12.2019 gün ve E:2019/229 sayılı BAŞVURUNUN REDDİNE, 27.01.2020 gününde Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Hicabi | Şükrü | Mehmet | Birol |
| DURSUN | BOZER | AKSU | SONER |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Aydemir | Nurdane | Ahmet |
| TUNÇ | TOPUZ | ARSLAN |

KARŞI OY

İdarenin kendi kuruluş kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlama şeklinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karşısında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.

ÜYE
Ahmet ARSLAN